

Indholdsfortegnelse

Forord	5
 Introduktion til udvalgte grundbegreber	
Kapitel 1. Overblik over kommunalfuldmagtsreglerne	17
1.1 Krav om retligt grundlag (hjemmel) for kommunernes aktiviteter.	17
1.2 De lovlige kommunale opgaver	19
1.2.1 Krav om kommunal interesse	19
1.2.2 Forbud mod støtte til enkeltpersoner og enkelte virksomheder	22
1.2.3 Lokalitetsprincippet.	24
1.2.4 Opgavefordelingsprincippet	26
1.3 Kommunal erhvervsvirksomhed	28
1.3.1 Udgangspunktet: Forbud mod kommunal erhvervsvirksomhed	28
1.3.2 Undtagelse 1: Produktion til eget brug	30
1.3.3 Undtagelse 2: Biproduktion.	31
1.3.4 Undtagelse 3: Overkapacitet	33
1.3.5 Undtagelse 4: Accessorisk virksomhed	35
1.3.6 Undtagelse 5: Forsyningsvirksomhed	37
1.3.7 Visse særlige former for erhvervsaktivitet	38
1.3.8 Tungtvejende kommunal interesse.	41
1.3.9 En særlig mulighed for at udøve kommunal erhvervsaktivitet: Kapitel 2 i lov 548	44
1.4 Kommuners deltagelse i selskaber mv.	45
1.4.1 Hjemmel til kommuners deltagelse i selskaber mv. ...	45
1.4.2 Forbud mod bestemmende indflydelse	46
1.4.3 Ledelsesmæssig deltagelse	49
1.5 Opsamling på kapitel 1	50

Kapitel 2. Mellemledsgrundsætningen og kravet om øremærkning	53
2.1 Mellemledsgrundsætningen	53
2.2 Hvornår er der tale om ”støtte”?	55
2.3 Hvornår er der tale om støtte, hhv. køb af en ydelse?	56
2.4 Hvorfor skal noget støtte øremærkes?	58
2.5 Hvorfor har det betydning, hvilke opgaver støttemodtageren udfører?	59
2.6 To slags støtte: Anlægsstøtte og driftsstøtte	62
2.7 Opsamling på kapitel 2	65
Kapitel 3. Kommuner og statsstøttere reglerne	67
3.1 Forbud mod ulovlig statsstøtte	67
3.2 Det dobbelte hjemmelskrav	68
3.3 Samhandelspåvirkning	69
3.4 Statsstøtte, der ikke har samhandelspåvirkning: Kun omfattet af de danske regler	70
3.5 Statsstøtte, der er omfattet af EU-reglerne	71
3.5.1 Overblik over lovlig statsstøtte efter EU-reglerne	71
3.5.2 De minimis-støtte	72
3.5.3 Gruppiefritagelsesforordningen	73
3.5.4 Godkendelse af Kommissionen	74
3.6 Opsamling på kapitel 3	74
Kapitel 4. Regionernes retsforhold	77
4.1 Historikken bag regionerne	77
4.2 Regionernes opgaver i henhold til den skrevne lovgivning	78
4.3 Regionernes opgaver på ulovfæstet grundlag: Myndighedsfuldmagten	80
4.4 Regionernes deltagelse i selskaber mv.	84
4.4.1 Generelt om regionernes medejerskab af selskaber	84
4.4.2 Selskabsdeltagelse efter sundhedsloven	84
4.4.3 Trafikselskaberne	86
4.4.4 Selskabsdeltagelse med hjemmel i lov 548	87
4.4.5 Ledelsesmæssig deltagelse i selskaber mv.	88
4.5 Opsamling på kapitel 4	88

10 kommunalretlige temaer

Kapitel 5. Kommuners muligheder for at varetage sociale hensyn	93
5.1 Hvad kan karakteriseres som ”sociale hensyn”?	93
5.2 Når kommunen er indkøber	94

5.3	Hjemmelsgrundlaget for udvalgte sociale klausuler	96
5.3.1	Løn- og ansættelsesvilkår (arbejdsklausuler)	96
5.3.2	Klausuler om overenskomstforhold.	99
5.3.3	Lærlingeklausuler/oplæringsklausuler.	100
5.4.	Håndhævelse af sociale klausuler	100
5.5.	Når kommunen giver støtte.	102
5.6	Opsamling på kapitel 5	103
Kapitel 6. Kommuners muligheder for at varetage miljø- og klimahensyn.		105
6.1	Når kommuner varetager miljø- og klimahensyn	105
6.2	Miljøbeskyttelseslovens § 6	106
6.3	Muligheden for at varetage miljø- og klimahensyn efter kommunalfuldmagten	108
6.4	Når kommunen ønsker at varetage miljø- og klimahensyn i eget regi	111
6.5	Når kommunen ønsker at varetage miljø- og klimahensyn i forbindelse med indkøb	113
6.6	Når kommunen giver støtte til aktører, der varetager miljø- og klimahensyn	114
6.7	Opsamling på kapitel 6	117
Kapitel 7. Kommuners støtte til sport		119
7.1	Den skrevne lovgivning	119
7.1.1	Indledende bemærkninger	119
7.1.2	Folkeoplysningsloven	119
7.1.3	Eliteidrætsloven	121
7.2	Hjemmel i kommunalfuldmagten	122
7.3	Hvornår er en sportsklub en professionel aktør?	126
7.4	Etablering og udlejning af sportsfaciliteter.	128
7.5	Organisering af events.	130
7.6	Opsamling på kapitel 7	133
Kapitel 8. Kommuners støtte til kultur		135
8.1	Den skrevne lovgivning	135
8.1.1	Indledende bemærkninger	135
8.1.2	Folkeoplysningsloven	136
8.1.3	Filmloven	140
8.1.4	Lov om driftstilskud	142
8.2	Støtte med hjemmel i kommunalfuldmagten	144
8.3	Tre modeller for at støtte kultur mv.	147
8.3.1	Kommunalt regi	147

8.3.2	Støtte til eksterne aktører	147
8.3.3	Støtte til en retlig enhed kommunen er medejer/ medlem af	150
8.4	Fastsættelse af markedspris for sponsorer	150
8.5	Opsamling på kapitel 8	152
Kapitel 9.	Udlån og udlejning af lokaler og arealer	155
9.1	Det retlige grundlag for at udlåne og udleje lokaler og arealer	155
9.1.1	Typetilfælde	155
9.1.2	Har kommunen hjemmel til at udleje lokaler og arealer?	156
9.2	Fastsættelse af markedsleje	165
9.3	Kommunens hjemmel til at yde støtte gennem betaling af lav eller ingen leje	166
9.3.1	Indledende bemærkninger om støttens karakter og støttemodtagere	166
9.3.2	Lejeren udøver udelukkende lovlige kommunale opgaver	166
9.3.3	Lejeren udøver både lovlige og ikke-lovlige kommunale opgaver	167
9.4	Særligt om forpagtningsaftaler	172
9.5	Opsamling på kapitel 9	174
Kapitel 10.	Kommuners tilskud i mere end tre år – lånebekendtgørelsens § 13, stk. 1	177
10.1	Lånebekendtgørelsens § 13, stk. 1	177
10.2	Tilsagn, der er omfattet af lånebekendtgørelsens § 13, stk. 1	180
10.2.1	Hvilke ”ydelser” er omfattet?	180
10.2.2	Hvornår er en støtte ”regelmæssig”?	180
10.2.3	Hvornår er kommunen ”forpligtet efter lovgivningen”?	181
10.2.4	En hensigtserklæring eller et bindende støttetilsagn?	181
10.3	Betingelser for samtykke fra Ankestyrelsen	182
10.3.1	Støtte til lovlige kommunale opgaver	182
10.3.2	Delegationsforbud	183
10.3.3	Indsigt med støttemodtagers forhold	184
10.4	Når du skal søge Ankestyrelsen om samtykke	185
10.5	Opsamling på kapitel 10	185

Kapitel 11. Kommuner og § 60-fællesskaber	187
11.1 Hvad er et § 60-fællesskab?	187
11.2 Kort om § 60 a-fællesskaber	190
11.3 Kompetenceoverdragelse og delegation	192
11.4 Hvilke opgaver kan § 60-fællesskaber udføre?	194
11.4.1 Myndighedsopgaver og faktisk forvaltningsvirksomhed	194
11.4.2 Opgaver, der udføres for andre, herunder ejerkommunerne	195
11.5 Kommunernes indflydelse på § 60-fællesskaber	197
11.6 Særligt om bestyrelsens forhold	198
11.6.1 Bestyrelsens sammensætning	198
11.6.2 Vederlag	199
11.6.3 Bestyrelsens ansvar	200
11.6.4 Habilitet og tavshedspligt	200
11.7 Ændringer, udtræden og opløsning af § 60-fællesskaber ...	201
11.7.1 Ændringer af et § 60-fællesskabs vedtægter	201
11.7.2 Udtræden	201
11.7.3 Opløsning/ophævelse	203
11.8 Opsamling på kapitel 11	203
Kapitel 12. Kommuner og foreninger	207
12.1 Foreninger – hvad er det?	207
12.1.1 Karakteristika ved foreninger	207
12.1.2 Den retlige regulering af foreninger	208
12.2 Kommunalt medlemskab af en forening	210
12.3 Kommunal støtte til en forening	213
12.3.1 Typetilfælde, hvor kommunen yder støtte	213
12.3.2 Støtte til foreningsdannelsen	215
12.3.3 Foreningen udøver kun lovlige kommunale opgaver	215
12.3.4 Foreningen udøver også ikke-kommunale opgaver ...	216
12.4 Kommunens tilsyn med foreninger, den yder støtte til	219
12.5 Forhold vedrørende bestyrelsen i en forening	220
12.5.1 Forbud mod bestemmende indflydelse	220
12.5.2 Spørgsmålet om instruktionsbeføjelse	221
12.5.3 Bestyrelsesmedlemmernes forhold	221
12.5.4 Samhandel mellem kommune og forening	221
12.6 Opsamling på kapitel 12	223

Kapitel 13. Kommuner og fonde	225
13.1 Fonde – hvad er det?	225
13.1.1 Karakteristika ved fonde	225
13.1.2 Den retlige regulering af fonde	226
13.2 Konsekvenserne, når en kommune er (med)stifter af en fond	229
13.3 Kommunal støtte til fonde	231
13.3.1 Typetilfælde, hvor kommunen yder støtte	231
13.3.2 Fonden udøver kun lovlige kommunale opgaver	233
13.3.3 Fonden udøver også ikke-kommunale opgaver	234
13.4 Kommunens tilsyn med fonde, den yder støtte til	235
13.5 Forholdet mellem kommuner og fonde	236
13.5.1 Forbud mod bestemmende indflydelse	236
13.5.2 Forholdet til fondens bestyrelse, herunder spørgsmålet om instruktionsbeføjelse	237
13.5.3 Bestyrelsesmedlemmernes forhold	240
13.5.4 Samhandel mellem kommune og fond	240
13.6 Opsamling på kapitel 13	241
Kapitel 14. Kommuner og aktieselskaber	243
14.1 Aktieselskaber, anpartsselskaber og partnerselskaber – hvad er det?	243
14.1.1 Fælles for kapitalselskaberne	243
14.1.2 Særligt om de enkelte selskabsformer	244
14.2 Selskabsdokumenterne	245
14.3 Reguleringen af aktieselskaber	246
14.4 Rammerne for kommuners ejerskab af aktieselskaber	248
14.4.1 Opgaver, der kan udføres af kommunalt ejede aktieselskaber	248
14.4.2 Konsekvenserne af forbuddet mod profitformål	251
14.4.3 Forbuddet mod bestemmende indflydelse	252
14.5 Kommunens relation til aktieselskabet	254
14.5.1 Indflydelse som ejer	254
14.5.2 Indflydelse som myndighed	256
14.5.3 Samhandel mellem kommune og selskab	256
14.6 Bestyrelsens forhold	258
14.6.1 Sammensætning og valgperiode	258
14.6.2 Bestyrelsens opgaver og kompetencer	259
14.6.3 Hvilken interesse skal det kommunalt udpegede bestyrelsesmedlem varetage?	260

14.6.4	Reglerne om bestyrelsesmedlemmers habilitet	261
14.6.5	Tavshedspligt	263
14.6.6	Ansvar og forsikring	264
14.7	Opsamling på kapitel 14	265
	Litteraturliste	269
	Stikordsregister	271